

Rozdział VI

Rozliczenia z Unią Europejską

Członkostwo Polski w UE związane jest z włączeniem Polski w system finansowy UE, obejmujący przede wszystkim budżet ogólny UE. Budżet ten, akceptowany corocznie przez władzę budżetową UE (Rada i Parlament Europejski) na wniosek Komisji Europejskiej, mieści się w ramach wieloletniego planu finansowego UE – perspektywy finansowej. Wysokość polskiej składki do budżetu UE oraz wysokość potencjalnych transferów do Polski jest ograniczona limitami wyznaczonymi w perspektywie finansowej, a doprecyzowanymi w rocznych budżetach UE. Rok 2008 będzie drugim rokiem perspektywy finansowej obejmującej lata 2007-2013. Warto jednak nadmienić, że w 2008r. Polska w dalszym ciągu będzie otrzymywać transfery związane ze zobowiązaniami z perspektywy finansowej 2000-2006. Rozróżnienie to znajduje swoje odzwierciedlenie w tabeli prezentującej prognozowane saldo przepływów finansowych pomiędzy Polską i UE w 2008 r.

PERSPEKTYWA FINANSOWA UE NA LATA 2007–2013

(mln EUR – w cenach z 2004 r.)

ŚRODKI NA ZOBOWIĄZANIA	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Ogółem 2007-2013
1. Trwały wzrost	51.267	52.415	53.616	54.294	55.368	56.876	58.303	382.139
1a. Konkurencyjność na rzecz wzrostu i zatrudnienia	8.404	9.097	9.754	10.434	11.295	12.153	12.961	74.098
1b. Spójność na rzecz wzrostu i zatrudnienia	42.863	43.318	43.862	43.860	44.073	44.723	45.342	308.041
2. Ochrona i zarządzanie zasobami naturalnymi	54.985	54.322	53.666	53.035	52.400	51.775	51.161	371.344
w tym: wydatki związane z rynkiem i płatności bezpośrednie	43.120	42.697	42.279	41.864	41.453	41.047	40.645	293.105
3. Obywatelstwo, wolność, bezpieczeństwo i sprawiedliwość	1.199	1.258	1.380	1.503	1.645	1.797	1.988	10.770
3a. Wolność, bezpieczeństwo i sprawiedliwość	600	690	790	910	1.050	1.200	1.390	6.630
3b. Obywatelstwo	599	568	590	593	595	597	598	4.140
4. UE jako partner globalny	6.199	6.469	6.739	1.009	7.339	7.679	8.029	49.463
5. Administracja	6.633	6.818	6.973	7.111	7.255	7.400	7.610	49.800
6. Wyrównania	419	191	190					800
ŚRODKI NA ZOBOWIĄZANIA OGÓŁEM	120.702	121.473	122.564	122.952	124.007	125.527	127.091	864.316
jako procent DNB	1,10%	1,08%	1,07%	1,04%	1,03%	1,02%	1,01%	1,048%

ŚRODKI NA PŁATNOŚCI OGÓŁEM	116.650	119.620	111.990	118.280	115.860	119.410	118.970	820.780
jako procent DNB	1,06%	1,06%	0,97%	1,00%	0,96%	0,97%	0,94%	1,00%
Dostępny margines	0,18%	0,18%	0,27%	0,24%	0,28%	0,27%	0,30%	0,24%
Pułap środków własnych jako procent DNB	1,24%	1,24%	1,24%	1,24%	1,24%	1,24%	1,24%	1,24%

Znaczna część środków budżetu UE nie jest przekazywana do państw członkowskich. Wydatki wspólnotowe należy podzielić na następujące grupy:

1. Wydatki skierowane do podmiotów znajdujących się poza Unią Europejską. W skład tych wydatków można włączyć przede wszystkim środki znajdujące się w Dziale 4. „UE jako

partner globalny”, m.in. na finansowanie projektów realizowanych w ramach pomocy rozwojowej w krajach rozwijających się, a także środki w ramach funduszy przedakcesyjnych (również Dział 4.), skierowane do przyszłych krajów członkowskich UE;

2. Alokacje przeznaczone na funkcjonowanie UE (przede wszystkim Dział 5. „Administracja”), oraz projekty realizowane w skali ponadnarodowej, których nie da się przypisać konkretnie do żadnego z krajów członkowskich.
3. Środki, które służą finansowaniu projektów (fundusze strukturalne i Fundusz Spójności) bądź polityk (Wspólna Polityka Rolna i Rybacka - WPRiR) w konkretnych państwach członkowskich i które są alokowane w danych państwach.

Transfery, otrzymywane z budżetu UE przez Polskę sklasyfikowane są przede wszystkim w ww. trzeciej grupie wydatków.

Składka wpłacana przez Polskę do budżetu UE w całości jest przekazywana z budżetu państwa.

Prognozowane saldo przepływów finansowych pomiędzy Polską i UE w 2008 r. przedstawia poniższe zestawienie.

w tys. zł	
Treść	Kwota
I. ŚRODKI PRZEKAZANE PRZEZ UE	44 300 572
Programy przedakcesyjne:	
ISPA (Fundusz Spójności)	1 670 849
Program Transition Facility	122 648
Programy realizowane z udziałem funduszy strukturalnych (NPR 2004 – 2006)	9 203 984
Projekty realizowane z udziałem środków z Funduszu Spójności	3 581 230
Programy realizowane z udziałem funduszy strukturalnych w ramach NSRO i EFR (2007-2013)	14 643 850
Zadania wynikające ze Wspólnej Polityki Rolnej i Rybackiej	15 078 011
II. ŚRODKI WYDATKOWANE Z BUDŻETU PAŃSTWA	
Środki własne UE (składka do budżetu UE)	12 080 123
III. RÓŻNICA (I-II)	32 220 449

Środki własne Unii Europejskiej

Polska odprowadza w ramach tzw. „systemu środków własnych UE” składkę do budżetu ogólnego UE, której wysokość i harmonogram płatności wynika z metodologii Unii Europejskiej.

Zgodnie z podziałem wynikającym z przepisów wspólnotowych, wydatki budżetu państwa związane z udziałem Polski w systemie środków własnych obejmują następujące wpłaty z tytułu poszczególnych środków:

- wpłata obliczona na podstawie Dochodu Narodowego Brutto;
- wpłata obliczona, zgodnie z metodologią wynikającą z przepisów Unii Europejskiej, na podstawie podatku od towarów i usług uwzględniająca wpłatę z tytułu finansowania rabatu brytyjskiego;
- wpłata z tytułu udziału w opłatach celnych, rolnych i cukrowych (są to środki własne zgrupowane w kategorii tzw. „*Tradycyjnych środków własnych*” – TOR) - Państwa Członkowskie odprowadzają do budżetu ogólnego UE 75% pobranych opłat, natomiast pozostałe 25% zatrzymują jako tzw. „koszty poboru”.

Całkowita wysokość polskiej składki, podobnie jak i składki pozostałych Państw Członkowskich, jest ustalana w trakcie procedury budżetowej UE, w której biorą udział Komisja Europejska (jako autor projektu budżetu UE), Rada UE oraz Parlament Europejski. W związku z faktem, iż w strukturze dochodów budżetu ogólnego UE dominującą pozycję zajmuje środek własny obliczony na podstawie Dochodu Narodowego Brutto wysokość składki członkowskiej danego Państwa Członkowskiego jest określona głównie przez relację dochodu narodowego brutto tego państwa do sumy dochodów narodowych brutto wszystkich państw Unii Europejskiej.

Prognoza wysokości środków własnych na rok 2008 jest oparta na projekcie budżetu UE na rok 2008 wyrażonym w EUR. Ostateczna wielkość wpłat poszczególnych Państw Członkowskich z tytułu środków własnych UE jest znana dopiero po zakończeniu procedury budżetowej, czyli po uchwaleniu budżetu przez Parlament Europejski, co z reguły następuje w grudniu roku poprzedzającego dany rok budżetowy. Należy również zauważyć, iż poziom wydatków budżetu ogólnego UE może zostać zmieniony w trakcie roku budżetowego na podstawie nowelizacji budżetu, co pociąga za sobą zmianę wysokości wpłat poszczególnych Państw Członkowskich.

Zgodnie z porządkiem prawnym UE składka Polski do budżetu UE w roku 2008 zostanie ostatecznie określona na podstawie kursu z ostatniego dnia roboczego roku poprzedzającego dany rok składkowy.

Szacowany na 2008 r. wzrost wpłat polskiej składki do budżetu UE w porównaniu z bieżącym rokiem wynika z planowanego wzrostu wielkości budżetu UE oraz ze zwiększenia wpłaty z tytułu dochodu narodowego brutto związanej z rosnącym w Polsce tempem wzrostu gospodarczego.

Należy podkreślić, iż trwa proces ratyfikacji nowej decyzji w sprawie systemu środków własnych, której przepisy wejdą w życie z mocą wsteczną tj. od początku 2007 r. W przypadku zakończenia ratyfikacji w 2008 r. może okazać się, iż konieczna będzie zmiana wysokości wpłat poszczególnych Państw Członkowskich, w tym Polski.

Fundusze Przedakcesyjne

Wykaz programów realizowanych z funduszy przedakcesyjnych w ramach programu ISPA (Fundusz Spójności) znajduje się w Załączniku nr 7. Przewidywane przepływy finansowe środków z tytułu realizacji ISPA (Fundusz Spójności) w roku 2008 oszacowano na kwotę 1 670 849 tys. zł.

Przewidywane wydatki w roku 2008 w ramach programu ISPA podano w oparciu o dane przekazane przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego.

Transition Facility

Kwoty ujęte w ramach programu Transition Facility zostały podane w Załączniku Nr 7 w oparciu o informacje przekazane z Urzędu Komitetu Integracji Europejskiej. Wydatki w roku 2008 zostały zaplanowane w wysokości 122 648 tys. zł.

Fundusze strukturalne i Fundusz Spójności

Przewidywane wykorzystanie środków z tytułu realizacji programów z udziałem **funduszy strukturalnych** w ramach NPR 2004-2006 (Załącznik nr 7) oszacowano w wysokości 9 203 984 tys. zł. Na kwotę tę składają się szacunki dotyczące środków z tytułu realizacji następujących programów operacyjnych:

- Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw, Rozwój Zasobów Ludzkich, Transport, Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich, Rybołówstwo i przetwórstwo ryb, Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego oraz Pomoc Techniczna,
- oraz Inicjatyw Wspólnotowych EQUAL i INTERREG.

Przewidywane wykorzystanie środków z tytułu realizacji projektów z udziałem **Funduszu Spójności** (Załącznik nr 7) oszacowano na 3 581 230 tys. zł.

Wykaz programów realizowanych z funduszy strukturalnych w ramach Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia w latach 2007-2013 i Europejskiego Funduszu Rybackiego zostały podane w załączniku nr 16. Prognozy kwot wydatków oraz dochodów w roku 2008 zostały zaplanowane w wysokości 14 643 850 tys. zł.

Przewidywane wydatki w roku 2008 w ramach funduszy strukturalnych, Funduszu Spójności podano w oparciu o dane Ministerstwa Rozwoju Regionalnego. Zgodnie z art. 120 ust. 3a ustawy z dnia 30 czerwca 2005r. (DZ. U. Nr 249, poz. 2104 z późn. zm.) materiały do projektu ustawy budżetowej w zakresie środków, pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, przygotowuje i przedstawia Ministrowi Finansów minister właściwy do

spraw rozwoju regionalnego. Natomiast w zakresie Europejskiego Funduszu Rybołówstwa dane uzyskano z Ministerstwa Gospodarki Morskiej.

Przeliczenia kwot euro na złote polskie dla kolejnych okresów realizacji dokonano na podstawie prognozy dla roku 2008 (3,74 PLN/EURO) przyjętej w średniorocznej prognozie kursu walutowego ustalonego dla opracowania projektu ustawy budżetowej.

Zadania w zakresie Wspólnej Polityki Rolnej i Rybackiej (WPRiR)

Zadania w zakresie Wspólnej Polityki Rolnej i Rybackiej (WPRiR), zgodnie z obowiązującym w Unii Europejskiej prawem, są prefinansowane przez budżety krajowe Państw Członkowskich. Udokumentowane wydatki są zwracane ze środków budżetu unijnego po ich weryfikacji, w terminach ustalonych przez UE.

W projekcie budżetu założono, że prefinansowanie zadań WPRiR będzie dokonywane w ciężar rozchodów budżetu państwa. Mechanizm ten dotyczyć będzie jednolitej płatności obszarowej, interwencji na rynkach wspólnotowych oraz niezrealizowanej jeszcze unijnej części płatności Planu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2004-2006 (PROW 2004-2006).

W sytuacji braku lub wyczerpania środków pochodzących z zaliczki na Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007 – 2013 (PROW 2007-2013), ww. mechanizm prefinansowania dotyczyć będzie także unijnej części płatności PROW 2007-2013.

W roku 2008 będą realizowane płatności bezpośrednie (obszarowe) za rok 2007 w części niezrealizowanej w grudniu 2007 r. Od roku 2006 w ramach płatności obszarowych realizowana jest także odrębna płatność z tytułu cukru. Od roku 2008 przewiduje się także wsparcie dla sektora owoców miękkich. Natomiast należności za rok 2008, wyliczone w oparciu o ustalony przez Komisję Europejską referencyjny kurs euro – będą realizowane, zgodnie z przepisami UE, w okresie od 1 grudnia 2008 r. do 30 czerwca 2009 r.

Niezależnie od środków zaplanowanych na prefinansowanie zadań, które zostaną zrefundowane z budżetu UE, z budżetu krajowego będą finansowane zadania WPRiR w ramach wydatków budżetowych: na współfinansowanie PROW 2004-2006 oraz PROW 2007-2013, działań interwencyjnych, a także na uzupełnienie płatności bezpośrednich.

Podobnie jak w roku 2007, w związku z przepisami UE w zakresie restrukturyzacji przemysłu cukrowniczego oraz dotyczących saldowego trybu rozliczeń z Komisją Europejską z tytułu odprowadzania należności na rzecz budżetu UE, w ramach wspólnej polityki rolnej wystąpią dochody z tytułu tymczasowej składki restrukturyzacyjnej, które zostaną wpłacone przez Agencję Płatniczą na dochody budżetu państwa w części 35. O kwoty ww. dochodów zostaną pomniejszone refundacje z Komisji Europejskiej prefinansowania zadań WPRiR, co odpowiednio pomniejszy również kwotę dochodów budżetu państwa w części 77.

Zaplanowano także środki na inne zadania związane z realizacją WPR (koszty prowadzenia rachunku bankowego, koszty związane z systemem finansowania wyprzedzającego w ramach niektórych działań PROW 2007-2013 oraz zadania związane z akredytacją agencji płatniczych dla okresu programowania 2007 – 2013).

W ramach części 33 i 35 budżetu państwa planowane są również wydatki na funkcjonowanie agencji płatniczych (ARR oraz ARiMR). Zgodnie bowiem z odpowiednimi przepisami UE koszty utrzymania administracji tych agencji ponoszone są w ciężar wydatków budżetu państw członkowskich.